

(01) Seat No: _____

No. of Printed Pages : 2

Sardar Patel University
B.Ed. 1st Semester Examination

2016

Wednesday 19th October

10.00 a. m. to 1.00 p. m.

કુલ ગુણ: ૭૦

UE01CBD203

Contemporary India and Education

સૂચના:

❖ પ્રશ્નપત્રમાં કુલ ૮ (આઠ) ફરજિયાત પ્રશ્નો છે.

❖ જમણીબાજુના અંક પ્રશ્નના ગુણ દર્શાવે છે.

પ્રશ્ન: ૧ નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ ચાર પ્રશ્નના ઉત્તરો ટૂંકમાં લખો. (૮)

- 1) ભારતીય બંધારણના કોઈપણ બે મુખ્ય લક્ષણો જણાવો.
- 2) અવૈધિક કેળવણીની સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરો.
- 3) સર્વ શિક્ષણ અભિયાનના ચાર હેતુઓ જણાવો.
- 4) શિક્ષણ વિષયકમાં દર્શાવેલ શિક્ષકની જવાબદારીઓ સ્પષ્ટ કરો.
- 5) ભારતીય શિક્ષણચિંતકોમાંથી કોઈપણ બે શિક્ષણચિંતકોના મતાનુસાર કેળવણીની વ્યાખ્યા જણાવો.

પ્રશ્ન: ૨ નીચેનામાંથી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો મુદ્દાસર ઉત્તર આપો. (૧૦)

- 1) 'રાષ્ટ્રીય શિક્ષણનીતિ' ની ચર્ચા નીચેના મુદ્દાઓને ધ્યાનમાં રાખીને કરો.
 - રાષ્ટ્રીય શિક્ષણનીતિની આવશ્યકતા અને લક્ષણો
 - સ્ત્રો સમાનતા તથા અનુસૂચિત જાતિઓના શિક્ષણ સંદર્ભે તેની ભલામણો
- 2) 'કેળવણી' ની ચર્ચા નીચેના મુદ્દાઓને ધ્યાનમાં રાખી કરો.
 - કેળવણીની પ્રક્રિયા
 - કેળવણીના પાંચ ધ્યેયો

પ્રશ્ન: ૩ નીચેનામાંથી કોઈપણ ત્રણ પ્રશ્નોના ઉત્તર લખો. (૯)

- 1) ઔપચારિક કેળવણીની લાક્ષણિકતાઓ જણાવો.
- 2) ભારતીય નાગરિકોની મૂળભૂત ફરજો કઈ કઈ છે?
- 3) રાષ્ટ્રીય શિક્ષણ પંચે શાળાના વિવિધ સ્તરે કયા કયા અભ્યાસક્રમ સૂચવ્યા છે?
- 4) રાષ્ટ્રીય જ્ઞાન મંડળની અન્ય ભલામણો જણાવો.

(P.T.O.)

પ્રશ્ન: ૪ નીચેના પર ટૂંકનોંધ લખો. (૧૫ મે તે બે)

(૮)

- 1) અનીપચારિક કેળવણી - મર્યાદાઓ
- 2) ભારતીય નાગરિકોની મૂળભૂત હક્કો
- 3) બંધારણીય મૂલ્યો

પ્રશ્ન: ૫ નીચેના પૈકી કોઈપણ ચારના ટૂંકમાં ઉત્તર લખો.

(૮)

- 1) સમાન શૈક્ષણિક તક એટલે શું ?
- 2) સમાજની સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરો.
- 3) ગાંધીજીના મતે આર્થિક સ્વાવલંબન એટલે શું ?
- 4) કન્યા કેળવણીના અવરોધો કયા કયા છે?
- 5) પ્રાદેશિક વિવિધતા એટલે શું?

પ્રશ્ન: ૬ નીચેનામાંથી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો મુદ્દાસર ઉત્તર આપો.

(૧૦)

1) 'અરવિંદ ઘોષ' ના શિક્ષણચિંતનની ચર્ચા નીચેના મુદ્દાઓને ધ્યાનમાં રાખીને કરો.

- પૂર્ણતાના શિક્ષણનો અર્થ
- પૂર્ણતાના શિક્ષણની વિશિષ્ટતાઓ

2) 'શારીરિક અશક્ત બાળકો' ની ચર્ચા નીચેના મુદ્દાઓને ધ્યાનમાં રાખીને કરો.

- શારીરિક અશક્ત બાળકોની સમસ્યાઓ
- શારીરિક અશક્ત બાળકોની સમસ્યાઓનો ઉકેલ

પ્રશ્ન: ૭ નીચેનામાંથી કોઈપણ ત્રણ પ્રશ્નોના ઉત્તર લખો.

(૯)

- 1) સરકારી શાળાની સમસ્યાઓ જણાવો.
- 2) સ્વરૂપાંતર માટેના શિક્ષણમાં શાળાની ભૂમિકા સ્પષ્ટ કરો.
- 3) સામાજિક વિવિધતા એટલે શું?
- 4) તનાવના શાંતિપૂર્ણ ઉકેલમાં શિક્ષણની ભૂમિકા સ્પષ્ટ કરો.

પ્રશ્ન: ૮ નીચેના પર ટૂંકનોંધ લખો. (૧૫ મે તે બે)

(૮)

- 1) ગાંધીજીની નઈ તાલીમના સિદ્ધાંતો
- 2) ભાષાગત વિવિધતા
- 3) સામુદાયિક જીવન માળખામાં શિક્ષણની ભૂમિકા

— X —

(2)